

नेपाल विद्युत प्राधिकरण

प्रशासन सेवा, सबै समूह/उपसमूह, तह ६ को पदको लागि आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसार दुई चरणमा विभाजन गरिएको छः

प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क:- २००

द्वितीय चरण:- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क:- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क:- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	खण्ड	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या * अङ्कभार	समय
प्रथम	व्यवस्थापकीय ज्ञान	१००	४०	क	छोटो उत्तर आउने प्रश्न	२ प्रश्न * ५ अंक	३ घण्टा
					लामो उत्तर आउने प्रश्न	४ प्रश्न * १० अंक	
				ख	छोटो उत्तर आउने प्रश्न	२ प्रश्न * ५ अंक	
					लामो उत्तर आउने प्रश्न	४ प्रश्न * १० अंक	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी (विस्तृत ज्ञान)	१००	४०	क	छोटो उत्तर आउने प्रश्न	२ प्रश्न * ५ अंक	३ घण्टा
					लामो उत्तर आउने प्रश्न	४ प्रश्न * १० अंक	
				ख	छोटो उत्तर आउने प्रश्न	२ प्रश्न * ५ अंक	
					लामो उत्तर आउने प्रश्न	४ प्रश्न * १० अंक	

द्वितीय चरण:- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क:- ३०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

द्रष्टव्यः

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टा छुट्टै हुनेछ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या र अंकभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तरवापत २० प्रतिशत अंक कट्टा गरिनेछ। तर उत्तर नदिएमा त्यसवापत अंक दिईने छैन र अंक कट्टा पनि गरिने छैन।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी ठुलो अक्षर (Capital Letter) A,B,C,D मा लेख्नु पर्नेछ। सानो अक्षर (Small Letter) a,b,c,d लेखेमा वा अन्य कुनै संकेत गरेको भए सबै उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाईने छैन।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more Parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिनेछ।
- विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयमा प्रत्येक खण्डका प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्। परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नु पर्नेछ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जुन सुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्नेछ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र दोश्रो चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराईनेछ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति:- २०८०/०८/२१

प्रथम पत्र

व्यवस्थापकीय ज्ञान

खण्ड (क) - ५० अङ्क

१. विद्युत विकास र संस्थागत जानकारी

- १.१ नेपालको जलविद्युत विकासमा नेपाल विद्युत प्राधिकरण र निजी क्षेत्रको भूमिका
- १.२ नेपालको आर्थिक, सामाजिक विकासमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणको भूमिका
- १.३ नेपालमा सार्वजनिक संस्थान स्थापनाको उद्देश्य तथा यसका भूमिका, उपलब्धी एवम चुनौतीहरू
- १.४ आवधिक योजनामा जलविद्युत विकास सम्बन्धी व्यवस्था
- १.५ विद्युतसँग सम्बन्धित नियामक निकायहरूको जानकारी:
 - क) उर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय
 - ख) जल तथा उर्जा आयोग
 - ग) विद्युत नियमन आयोग
 - घ) विद्युत विकास विभाग
- १.६ उर्जा विनिमय (Energy Exchange), उर्जा व्यापार (Energy Trading), ऊर्जा बैंकिङ (Energy Banking) सम्बन्धी जानकारी

२. सार्वजनिक सेवा प्रवाह र सुशासन

- २.१ सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ, महत्व, सेवाप्रवाह गर्ने तरिका तथा माध्यमहरू
- २.२ सेवाप्रदायकको भूमिका र सेवाग्राहीको अधिकार एवं दायित्व
- २.३ सुशासनको अवधारणा, अवयवहरू, यसको आवश्यकता र महत्व
- २.४ सार्वजनिक बडापत्र
- २.५ राजनैतिक तटस्थता, प्रतिवद्धता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व

खण्ड (ख) - ५० अङ्क

३. व्यवस्थापन सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान

- ३.१ संगठनका मूलभूत तत्वहरू
- ३.२ कार्यालय व्यवस्थापन सम्बन्धी जानकारी
- ३.३ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (MIS)
- ३.४ संस्थागत स्रोत साधन योजना (ERP)
- ३.५ संचार प्रकृया र यसको महत्व
- ३.६ नेतृत्व क्षमता
- ३.७ निर्णय प्रक्रिया
- ३.८ उत्प्रेरणा
- ३.९ समन्वय

नेपाल विद्युत प्राधिकरण

प्रशासन सेवा, सबै समूह/उपसमूह, तह ६ को पदको लागि आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

३.१० प्रशासन र व्यवस्थापनबीच भिन्नता

३.११ सामूहिक सौदावाजी (Collective bargaining)

४. संविधान, ऐन, नियम तथा विनियमहरू

४.१ नेपालको संविधान

४.२ नेपाल विद्युत प्राधिकरण ऐन, २०४१

४.३ विद्युत ऐन, २०४९

४.४ विद्युत चोरी नियन्त्रण ऐन, २०५८ र विद्युत चोरी नियन्त्रण नियमावली, २०५९

४.५ विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४

४.६ जग्गा प्राप्ती ऐन, २०३४

४.७ वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७

४.८ जलस्रोत ऐन, २०४९

४.९ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४

४.१० श्रम ऐन, २०७४

४.११ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९

४.१२ सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ तथा सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) नियमावली, २०६५

४.१३ नेपाल विद्युत प्राधिकरणको कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०७५

४.१४ नेपाल विद्युत प्राधिकरणको आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०६८

४.१५ विद्युत वितरण विनियमावली, २०७८

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, लेखा समूह/उपसमूह, तह ६, सहायक लेखा अधिकृत पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
द्वितीय पत्र
सेवा सम्बन्धी विस्तृत ज्ञान
खण्ड (क) - ५० अङ्क

१. Principles of Accounting System (लेखा प्रणालीका सिद्धान्तहरू)

- १.१ Double Entry Accounting Principles (दोहोरो लेखा प्रणालीका सिद्धान्त र सो सम्बन्धी खाताहरू)
- १.२ Cash and Accrual Basis of accounting (नगद तथा एक्रुअलमा आधारित लेखाङ्कनका आधारहरू)
- १.३ Charts of Accounts and Books of Accounts (खाता सूचि तथा खाताहरू)
- १.४ Accounting Terminologies (लेखा सम्बन्धी प्राविधिक शब्दावलीहरू)
- १.५ Trial Balance (सन्तुलन परीक्षण): परिचय, तयार पार्ने विधि र उपयोग
- १.६ Accounting Adjustments (लेखाङ्कन समायोजनहरू) : Deferred Expenses, Deferred Revenue, Accrued Liabilities, Accrued Assets, and Reconciliation of Accounts, लेनदेन हुन बाकी कारोबारहरू (Accruals or outstanding), पूर्व भुक्तानी खर्च (Prepaid Expenses) र अन्य समायोजनहरूको अर्थ र उपयोग

२. Branches of Accounting (लेखा प्रणालीका क्षेत्रहरू)

- २.१ Financial accounting (वित्तीय लेखाङ्कन)
- २.२ Management Accounting (व्यवस्थापन लेखाङ्कन)
- २.३ Cost accounting (लागत लेखाङ्कन)
- २.४ Project Accounting (आयोजना लेखाङ्कन)
- २.५ Tax Accounting (कर लेखाङ्कन)

३. Financial Statement (वित्तीय विवरण)

- ३.१ Nepal Accounting Standard (NAS) (नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमान), Nepal Standard of Auditing (NSA) (नेपाल लेखा परीक्षणमान)
- ३.२ Components of Financial Statements and its preparation as per NFRS, Profit and loss Account (Income Statement), Balance Sheet, Cash Flow Statement, Statement of Retained Earnings/ Profit and loss Appropriation Account, Statement of Change in Equity, Accounting Notes, Contingent Liabilities

४. Depreciation (ह्रास), Amortization (अपलेखन), Responsibility Accounting (जिम्मेवारी लेखाङ्कन) and Impairment loss

- ४.१ Meaning, Methods, Objectives and recognition of Depreciation of Tangible Assets and Amortization of intangible Assets and Impairment Loss
- ४.२ Responsibility Accounting (जिम्मेवारी लेखाङ्कन)
 - ४.२.१ Revenue Centre (आम्दानी केन्द्र)
 - ४.२.२ Cost centre (लागत केन्द्र)
 - ४.२.३ Investment Centre (लगानी केन्द्र)
 - ४.२.४ Profit Centre (नाफा केन्द्र)
 - ४.२.५ Transfer Pricing (ट्रान्सफर प्राइसिङ्ग)

नेपाल विद्युत प्राधिकरण

प्रशासन सेवा, लेखा समूह/उपसमूह, तह ६, सहायक लेखा अधिकृत पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ४.२.६ Wheeling Charge (ह्वीलिङ चार्ज)
- ४.२.७ Debt Management (आम्दानी व्यवस्थापन)
- ४.२.८ ग्राहक वर्गिकरण र विलिङ्ग
- ४.२.९ लगत र यसको महत्व
- ४.२.१० नियन्त्रण लेखा र ग्राहक खाता विवरण हिसाव मिलान
- ४.२.११ लाईन काट्ने र लाईन जोड्ने व्यवस्था, लाईन काटे पश्चात विलिङ्ग, कालोपाटीमा राख्ने व्यवस्था, ग्राहक हिसावको त्रुटि हिसाव मिलान

५. Financial Management and Analysis (वित्तीय व्यवस्थापन र विश्लेषण)

- ५.१ Meaning, Types and Sources of Long Term Capital Structure (दिर्घकालिन पूँजी संरचनाको अर्थ, प्रकार र श्रोत)
- ५.२ Meaning, Types and Sources of Working Capital (कार्यशील पूँजीको अर्थ, प्रकार र श्रोत)
- ५.३ Meaning, Objectives, importance, preparation and use of Cash Flow Statement (नगदप्रवाह विवरणको अर्थ, उद्देश्य, महत्व, तयार गर्ने विधि र यसको प्रयोग)
- ५.४ Meaning, Objectives, Importance and Interpretation of Financial Statement Analysis (वित्तीय विवरण विश्लेषणको अर्थ, उद्देश्य, महत्व र व्याख्या)
- ५.५ Meaning, base and Importance of Financial Forecasting (वित्तीय प्रक्षेपणको अर्थ, आधार र महत्व)

खण्ड (ख) - ५० अङ्क

६. आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी कानूनहरु

- ६.१ नेपाल विद्युत प्राधिकरण, प्रचलित आर्थिक प्रशासन विनियमावली: आयोजना स्वीकृति, बजेट तर्जुमा, निकाशा, कार्यक्रम कार्यान्वयन, रकमान्तर, पेशकी फर्छौट, लिलाममा लेखा उत्तरदायी अधिकृत, जिम्मेवार अधिकृत एवं लेखा प्रमुखको काम कर्तव्य र अधिकार
- ६.२ आयकर ऐन, २०५८ र नियमावली, २०५९: आयको गणना, अन्तिम रुपमा कर कट्टी हुने भुक्तानी, कर कट्टी प्रमाण पत्र, कट्टी गरिएको करको विवरण र भुक्तानी, करारको भुक्तानी गर्दाको कर कट्टी रोजगार दाताबाट गरिने कर कट्टी
- ६.३ नेपालको प्रचलित संविधान: राज्यका निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरु, प्राकृतिक साधन स्रोतको संरक्षण, संवर्द्धन र उपयोग सम्बन्धी नीति, संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको आर्थिक कार्यप्रणाली, महालेखा परीक्षक
- ६.४ लेखा परीक्षण ऐन, २०७५
- ६.५ विद्युत महशुल संकलन विनियमावली, २०७८

७. खरिद व्यवस्थापन

- ७.१ खरिद एकाई, खरिद योजना तर्जुमा, खरिद विधिको छनौट,
- ७.२ मालसामान निर्माण, मर्मत सेवा र अन्य सेवाको स्पेसिफिकेसन, बोलपत्र कागजात र लागत अनुमान

नेपाल विद्युत प्राधिकरण

प्रशासन सेवा, लेखा समूह/उपसमूह, तह ६, सहायक लेखा अधिकृत पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ७.३ बोलपत्र मूल्याङ्कनका आधारहरू, मूल्याङ्कन र स्वीकृतिको प्रक्रिया
- ७.४ खरिद आदेश र खरिद संज्ञौता
- ७.५ भुक्तानीका आधार र तरिका
- ७.६ करारवाट उत्पन्न विवाद र विवादको समाधान
- ७.७ मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२, मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३, सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४ को खरिद सम्बद्ध प्रावधानहरू

८. जिन्सी एवं उपलब्धि व्यवस्थापन

- ८.१ जिन्सी मालसामान खरिद, दाखिलाका प्रक्रिया, सुरक्षित भण्डार व्यवस्था
- ८.२ जिन्सी निकासी माग फाराम, जिन्सी निकासीमा LIFO and FIFO, Simple Average and Weighted Average Valuation Method को प्रयोग
- ८.३ जिन्सी निरीक्षण र प्रतिवेदन
- ८.४ नेपाल विद्युत प्राधिकरणको प्रचलित आर्थिक प्रशासन विनियमावलीमा रहेका जिन्सी, उपलब्धी सम्बन्धी प्रावधानहरू
- ८.५ लिलाम र लिलाम प्रक्रिया

९. नियन्त्रण (Controls) र लेखापरीक्षण

- ९.१ आन्तरिक परीक्षण, यसको प्रक्रिया र महत्व
- ९.२ आन्तरिक नियन्त्रणको अर्थ, संरचना, र महत्व
- ९.३ वित्तीय अनुशासन पालना गराउन लेखा तथा सुपरिवेक्षकको भूमिका
- ९.४ आन्तरिक लेखा परीक्षणको क्षेत्र, प्रक्रिया र महत्व
- ९.५ अन्तिम लेखा परीक्षण: यसको अर्थ, क्षेत्र, सिद्धान्त, महत्व, वेरुजुका प्रकार र सम्परीक्षण तथा फछ्यौटको तरिका
- ९.६ कार्यमूलक लेखा परीक्षणको अर्थ क्षेत्र र महत्व
- ९.७ कर लेखा परीक्षणको आधार र औचित्य
- ९.८ सार्वजनिक संस्थाको लेखापरीक्षण सम्बन्धमा नेपालको संविधान तथा लेखा परीक्षण ऐनमा भएका प्रावधानहरू
- ९.९ नेपाल विद्युत प्राधिकरण, प्रचलित आर्थिक प्रशासन विनियमावलीको लेखापरीक्षण, वेरुजू फछ्यौट, सम्परीक्षण सम्बन्धी प्रावधान

१०. लेखा सम्बन्धी गणितीय ज्ञान र कम्प्युटर लेखाङ्कन

- १०.१ प्रतिशत, अनुपात, औषत, नाफा/नोक्सान, ब्याज, श्रेणीक्रम र ऐकिक नियम
- १०.२ नेपाल विद्युत प्राधिकरणमा प्रयोगमा रहेको लेखा सफ्टवेयर र लेखा सफ्टवेयरका सुरक्षा व्यवस्थाको जानकारी